

Správa o výsledku kontroly 2024

**Činnosť Úradu pre správu
zaisteného majetku a nakladanie
so zaisteným majetkom**

Najvyšší kontrolný úrad SR
Ľubomír Andrassy, predseda

Kontrolovali sme

Úrad pre správu zaisteného majetku bol zriadený zákonom č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku od 1. 1. 2021 a svoju činnosť začal vykonávať od 1. 8. 2021. Úrad je štátnou rozpočtovou organizáciou, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo spravodlivosti SR. Činnosťou úradu je správa zaisteného majetku na základe doručeného vykonateľného rozhodnutia o zaistení majetku vydaného príslušným orgánom.

Ako sme postupovali

Kontrola bola realizovaná podľa príslušných ustanovení zákona o NKÚ SR a štandardov, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). Výber vzorky dokladov ku kontrole bol realizovaný na základe odborného úsudku kontrolórov. Do výkonu kontroly bolo zapojených päť kontrolórov NKÚ SR.

Prečo sme kontrolovali

Kontrola bola vykonaná na základe Plánu kontrolnej činnosti na rok 2024. NKÚ SR sa vo svojej kontrolnej činnosti zameriaval na novovzniknuté úrady a ich fungovanie. Vykonaním kontroly chcel NKÚ SR zistiť, či bola správa zaisteného majetku vykonávaná novovzniknutým úradom v súlade s platnými predpismi.

Čo sme zistili

- Evidencia zaisteného majetku bola za kontrolované obdobie nepresná.
- Úrad nedisponuje údajom o celkovej hodnote zaisteného majetku, ktorý má v správe.
- Absentuje analytické členenie nákladov na správu zaisteného majetku, čím úrad nevie preukázať výšku nákladov vynaložených na správu zaisteného majetku.
- Na niektorých rozhodnutiach doručených od príslušného orgánu nebola vyznačená vykonateľnosť, resp. priložená doložka vykonateľnosti rozhodnutia.
- V bezpečnostných schránkach v banke boli uskladnené ceniny bez zmluvného vzťahu.
- Zmluvný správca zabezpečujúci správu zaistených obchodných podielov nemal na celé obdobie správy uzatvorenú poisťnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu s primeraným poisťným krytím.
- Úrad zamestnával v neprimerane vysokom počte osoby prostredníctvom dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, pričom nepreukázal výnimočnosť ich potreby.

Čo odporúčame

Ministerstvu spravodlivosti SR:

- v spolupráci s ÚSZM pripraviť aj na základe predošlých návrhov legislatívnych zmien novelu zákona o správe zaisteného majetku, ktorá by zahŕňala aj dobrú prax z ČR, uvedenú v závere správy o výsledku kontroly.

VÝKON KONTROLNEJ AKCIE

Účel kontrolnej akcie

Účelom kontroly bolo posúdiť činnosť úradu a identifikovať nedostatky pri plnení jeho úloh. Kontrolou chcel NKÚ SR poukázať na to, či pomerne novovzniknutý úrad vykonáva svoju činnosť v zmysle zákona o správe zaisteného majetku.

Rámec kontrolnej akcie

Kontrola bola vykonaná ako kontrola súladu. Hlavným predmetom bol výkon správy so zaisteným majetkom a vnútorný kontrolný systém úradu. Hodnotiacimi kritériami pri výkone kontroly boli relevantné všeobecne záväzné právne predpisy a interné predpisy ÚSZM, na základe ktorých boli posudzované a vyhodnocované doklady pri kontrole. Výber vzorky bol realizovaný neštatistickou metódou na základe odborného úsudku kontrolórov. Kontrolovaným obdobím boli roky 2021 až 2023 a súvisiace obdobie. K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené počas výkonu kontroly patrili najmä: štúdium všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov, predloženej dokumentácie a dokladov; rozhovory s kompetentnými zamestnancami kontrolovaného subjektu.

Výsledky kontrolnej akcie

Činnosť úradu

Úrad začína vykonávať správu zaisteného majetku na základe doručeného vykonateľného rozhodnutia o zaistení majetku vydaného príslušným orgánom (súd alebo prokurátor). Správu zaisteného majetku zabezpečuje tak, aby sa uchránila jeho hodnota do doby, pokiaľ s konečnou platnosťou nerozhodne príslušný orgán, alebo do doby vydania rozhodnutia o zrušení zaistenia majetku. Pri svojej činnosti zabezpečuje správu rôzneho druhu majetku, najčastejšími sú to nehnuteľnosti (byty, rodinné domy, nebytové priestory, pozemky) a hnutelné veci (motorové vozidlá); ale aj majetkové práva v podobe zaistených obchodných podielov v obchodných spoločnostiach, finančný majetok v podobe cenných papierov, peňažné prostriedky na účtoch v bankových inštitúciách i virtuálna mena.

Ako príklad zlej praxe uvádzame, že na niektorých doručených rozhodnutiach o zaistení majetku nebola vyznačená vykonateľnosť ani priložená doložka vykonateľnosti.

Evidencia a skladovanie zaisteného majetku

Evidenciu zaisteného majetku vykonávalo na úrade osem správcov na oddelení správy majetku. Prehľad o počte prípadov zaisteného majetku zobrazuje nasledujúci graf:

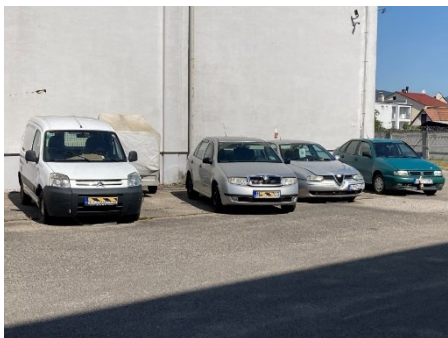

Zdroj: ÚSZM

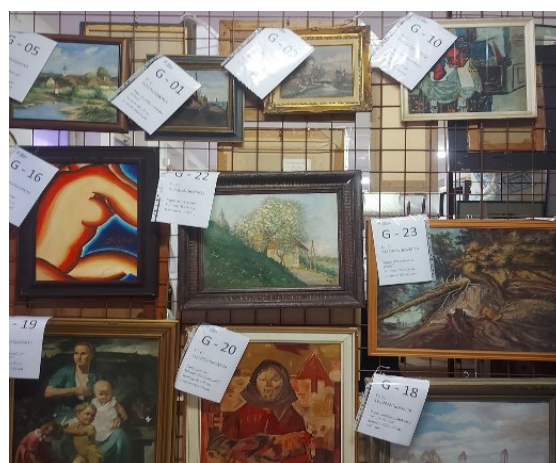
Zákon o správe zaisteného majetku taxatívne neurčuje, akým spôsobom má úrad vykonávať evidenciu zaisteného majetku. Evidencia zaisteného majetku nebola zosumarizovaná centrálna, ale bola vedená jednotlivými správcami samostatne a nejednotne. Údaje o evidencii zaisteného majetku, ktoré kontrolovaný subjekt predkladal NKÚ SR, nekorešponovali vo viacerých predložených dokladoch.

Úrad nevedel vyčíslieť hodnotu zaisteného majetku, ktorý spravoval v kontrolovanom období.

Na uskladnenie zaisteného hnuiteľného majetku (vozidiel) úrad mal k dispozícii skladové priestory od Správy štátnych hmotných rezerv SR, v sklade v Častkovciach a v prenajatých priestoroch v Novom Meste nad Váhom. Okrem vozidiel bol v sklade v Častkovciach uskladnený aj zaistený zdravotnícky materiál.

Na základe fyzickej obhliadky motorových vozidiel bolo zistené, že ich evidencia bola nepresná. Pri evidencii hnuiteľného majetku – vozidiel došlo počas výkonu kontroly k aktualizácii údajov v evidencii. Z obhliadky ďalej vyplynulo, že vo vnútorných priestoroch skladov sa nachádzali aj motorové vozidlá, ktorých tržná cena bola nízka. Úrad nerozlišoval, od akej hodnoty vozidla bude využívať vnútorné alebo vonkajšie priestory, čo by mohol vylepšiť interný riadiaci akt, ktorý absentoval. Evidencia zdravotníckeho materiálu obsahovala taktiež nepresnosti, čo bolo spôsobené viacerými rozhodnutiami príslušných orgánov. Obrazy mal úrad uskladnené vo Vlastivednom múzeu v Galante.

Na úschovu zaisteného hnuiteľného majetku – cenín úrad využíval bezpečnostné schránky v dvoch bankách. Úrad ich celkovú hodnotu nepreukázal, uviedol len celkový počet zaistených cenností. Preverení dokumentácie NKÚ SR zistil, že úrad mal uskladnený zaistený hnuiteľný majetok v bezpečnostných schránkach bez zmluvného vzťahu, čím zanedbal svoju zákonnú povinnosť spravovať zaistený majetok. Úrad sa týmto konaním vystavil riziku: ak by došlo k znehodnoteniu uskladnených cenností, úrad by si nemal od koho nárokovať náhradu vzniknutej škody a škodu by v takom prípade plne hradil štát.

Správa zaisteného majetku tretími stranami

Úrad v zmysle zákona o správe majetku zabezpečoval správu zaisteného majetku - obchodných podielov prostredníctvom poverenej osoby alebo zmluvného správcu. V rokoch 2021 a 2022 vykonávali správu na základe poverenia dva subjekty. Od septembra 2023 výkon správy vykonávali na základe zmluvy o výkone správy ďalšie dve spoločnosti. Úrad mal od marca 2022 zabezpečovanú správu cenných papierov prostredníctvom spoločnosti Dlhopis.

NKÚ SR zistil, že jeden zo zmluvných správcov zabezpečujúci správu zaistených obchodných podielov nemal na celé obdobie správy uzatvorenú poisťnú zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu s primeraným poisťným krytím.

Náklady a výnosy

Úrad nerozlišoval náklady úradu na jeho prevádzku a zvlášť náklady súvisiace so správou zaisteného majetku. Najvyššiu položku v rozpočte bežných výdavkov za celé kontrolované obdobie tvorili osobné náklady, napr. za rok 2023 boli vo výške viac ako 845 tis. eur.

Úrad zamestnával v neprimerane vysokom počte osoby prostredníctvom uzatváraných dohôd o prácach mimo pracovného pomeru v počte 21, čo zodpovedalo celkovému počtu zamestnancov v trvalom pracovnom pomere. Celkové náklady na dohody za kontrolované obdobie (vrátane prvého polroka 2024) boli vo výške 206 549 eur. Zamestnávateľ by mal zvoliť dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru len výnimočne, kedy nejde o bežné, pravidelné alebo dlhodobé plnenie úloh. Úrad na základe predloženej dokumentácie nepreukázal výnimočnosť potreby výkonu práce na dohody. Porovnávaním výkazov odpracovaných hodín jednotlivých dohôd vyplývala duplicita vykonávaných činností. Dohodári by nemali byť koncepčným riešením na fungovanie úradu, ale mali by slúžiť len na určitú výpomoc pre určité obdobie. Z dôvodu nárastu agendy na oddelení správy majetku by mal úrad vyvinúť úsilie na to, aby podnikol kroky k navýšeniu počtu miest na trvalý pracovný pomer.

Úrad v roku 2022 prevzal do správy zdravotnícky materiál, z ktorého takmer polovicu odpredal začiatkom roka 2024 prostredníctvom dražobnej spoločnosti s výnosom 124 tis. eur. NKÚ SR identifikovalo hrozbu rizika, že úradu môžu vzniknúť dodatočné náklady spojené s likvidáciou zdravotníckeho materiálu, ktorý naďalej spravuje. Úrad by mal nastaviť vnútorný systém pravidiel a procesov tak, aby vedel efektívnejšie nakladať so zostávajúcim zdravotníckym materiálom, nakoľko sa každým dňom skracuje doba jeho expirácie.

Vnútorný kontrolný systém

Vnútorný kontrolný systém je veľmi dôležitou súčasťou účinného a efektívneho systému riadenia a vykonáva sa na jednotlivých stupňoch riadenia a v organizačných útvaroch organizácie. Úrad mal zriadený referát kontroly a sťažností. Od septembra 2021 mal na svojej webovej stránke zriadenú protikorupčnú linku, na ktorú za kontrolované obdobie nebol doručený žiadny podnet. NKÚ SR hodnotí vnútorný kontrolný systém úradu za čiastočne účinný, a to vzhľadom na krátku dobu svojej činnosti a nedostatky zistené našou kontrolou.

Záver

Keďže úrad nedisponoval údajom o celkovej hodnote zaisteného majetku, kontrolou nebolo možné posúdiť či tento majetok počas jeho správy neustrácal na svojej hodnote. V súvislosti s nepresnou evidenciou NKÚ SR poukazuje na potrebu vytvorenia elektronického informačného systému, ktorý by zabezpečil centrálnu evidenciu zaisteného majetku od založenia spisu až po jeho archiváciu. NKÚ SR ďalej poukazuje na potrebu legislatívnej zmeny, ktorá by zohľadňovala požiadavky Úradu pre správu zaisteného majetku, ktorý už v minulosti predložil Ministerstvu spravodlivosti SR návrh na legislatívne zmeny zákona o správe zaisteného majetku, čo nebolo doposiaľ do zákona premietnuté. V rámci legislatívnej zmeny, by sa z pohľadu NKÚ SR mohla uzákoníť o. i. aj dobrá prax z ČR, ktorá v roku 2015 prijala legislatívnu zmenu s možnosťou odpredávať hnutelný majetok (najmä motorové vozidlá) s prvoradým cieľom príslušného orgánu získať za tento hnutelný majetok finančné prostriedky na depozitný účet úradu. Navrhovaná legislatívna zmena môže mať pozitívny dosah na štátny rozpočet

v podobe znížených nákladov na správu tohto zaisteného majetku a zároveň v prípade včasného predaja aj dosiahnutie vyšších výnosov z tohto predaja.

Vzhľadom na spoločenskú významnosť tejto témy sa jej NKÚ SR plánuje venovať aj v nasledujúcom roku kontrolou, ktorou preverí okrem iného aj správu prepadnutého, resp. zhabaného majetku z trestnej činnosti na okresných úradoch v sídle kraja.

Reakcia kontrolovaného subjektu

Kontrola bola ukončená protokolom o výsledku kontroly. Kontrolovaný subjekt vzniesol štyri námietky proti pravdivosti, úplnosti a preukázateľnosti kontrolných zistení uvedených v protokole o výsledku kontroly. Preverení dvomi námietkami bola potvrdená ich opodstatnenosť, preto bol vyhotovený Dodatok č. 1 k protokolu o výsledku kontroly. Ostatné námietky NKÚ vyhodnotil ako neopodstatnené, keďže mali vysvetľujúci charakter. Výsledky kontroly boli prerokované so štatutárnym orgánom kontrolovaného subjektu dňa 2. 12. 2024. NKÚ SR uložil ÚSZM prijať opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v termíne do 19. 12. 2024 a predložiť správu o ich plnení v termíne do 31. 3. 2025. Plnenie prijatých opatrení bude NKÚ SR monitorovať a vyhodnocovať.

Kontakt

Najvyšší kontrolný úrad SR

Priemyselná 2
824 73 Bratislava 26
☎ +421 250 114 911
✉ info@nku.gov.sk

Úrad pre správu zaisteného majetku

Nám. slobody 12
811 06 Bratislava 1
☎ +421 288 891 811
✉ podatelna.uszm@justice.sk

Zoznam použitých skratiek

NKÚ v ČR	Najvyšší kontrolní úřad v České republice
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
ÚSZM, resp. úrad alebo kontrolovaný subjekt	Úrad pre správu zaisteného majetku
Zákon o NKÚ SR	Zákon NR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o správe zaisteného majetku	Zákon č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov